

A földi javak felosztása

Mikor Isten a nemzetségeket mind megteremtette... I.

Az eredetmagyarázó monda a világ teremtéséről, az égitestek, meteorológiai jelenségek, földfelszíni formák kialakulásáról, az ember és az emberi tulajdonságok, társadalmi viszonyok, intézmények, valamint az állat- és növényvilág eredetéről szóló elbeszélő néphagyomány. Egy részük – a tréfás mesékhez, trufákhoz hasonlóan – tréfás hangvételű, és a hallgatóság szórakoztatására szolgál. Különösen az emberi tulajdonságokról (pl.: asszonyi magatartás, társadalmi szokások, egyes népek eredete) szóló mondatípusok tartoznak ide.

Idegen szokások, más népek csipkelődése minden nép folklórában megtalálható. A magyar népköltészetben is élvezettel gúnyolódnak a szomszéd népek eltérő nyelvén, szokásán, viseletén, viselkedésén, magyarázzák „javait”, tulajdonságait. De nincs ez másképp náluk sem, történeteikben gyakran találkozhatunk népünkkel, természetesen a gúnyolt fél szerepében. Zömében a vegyes nemzetiségű területeken és az etnikai határok mentén terjedt el, és élt ez a mondatípus, de megjelenik a szépirodalomban is. (Nagy I. 1988.)

A földi javak felosztása

– Bolgár népmonda –

Mikor az Isten a nemzetek sorsát, szerencséjét osztogatta szét, először a török jött hozzá és kért valami ajándékot. Az Isten a maga jószántából agalukot (földbirtok) adott neki.

Mikor a bolgárok meghallották, hogy az Isten ajándékokat osztogat, ők is oda mentek.

– Miért jöttetek ti bulgárok? – kérdi az Isten.

– Hallottuk, – felelék – hogy te a töröknek ajándékot adtál, mi is azért jöttünk.

A földi javak felosztása. Mikor Isten a nemzetségeket mind megteremtette... I.

Írta: Strausz Adolf

2020. december 07. hétfő, 00:00 - Módosítás: 2020. október 14. szerda, 11:31

– És mit akartok?

– Adj nekünk is agalukot.

– Az agalukot már a töröknek adtam, valami mást kérjete.

– Milyen munka ez a mit te urunk csinálsz? Az agalukot miért adtad másnak? Mi azt akarjuk.

– Én szeretlek titeket, bolgárok, de, amit már elajándékoztam, vissza nem vehetem, de adok én nektek más valamit: a munkát. Menjete egészséggel, mondá az Isten.

Hallottak erről a zsidók is, hát ők is Isten elé mentek ajándékot kérni.

– Miért jöttök ti héberek?

– Ajándékért jöttünk hozzád, urunkhoz.

– Mit akartok ajándékba?

– Agalukot akarunk, mondák a zsidók.

– Az agalukot már másoknak adtam, – felelé az Isten.

A földi javak felosztása. Mikor Isten a nemzetségeket mind megteremtette... I.

Írta: Strausz Adolf

2020. december 07. hétfő, 00:00 - Módosítás: 2020. október 14. szerda, 11:31

– Milyen csapot (számlát) csináltál te urunk, hisz mi kérjük azt.

– Hajdi, menjetek, a csap (számla) lesz a tiétek.

A francziák is meghallották ezt és szintén az Istenhez mentek.

– Mit akartok ti francziák? – kérdi az Isten.

– Adj nekünk valami ajándékot – szólnak a francziák.

– Milyen ajándékot kívántok?

– Agalukot kérünk.

– Biz én ezt már másoknak adtam.

– Minő czeremóniát csináltál, mért adtad azt másoknak?

– Hajdi, legyen hát a czeremónia a tiétek.

Az egyiptomiak is eljöttek az Istenhez.

– Miért jöttök ti egyiptomiak?

– Azért jöttünk Isten, hogy nekünk is adj baksist.

– És milyen baksist kívántok?

– Agalukot adj nekünk baksisnak.

– Hej az agalukot már másnak adtam.

– Bizony mi szegények vagyunk, s hiába fáradtunk el ide hozzád?

– Jó, legyetek hát szegények, s keressétek fáradsággal kenyereteket!

Így bocsátá őket el az Isten. A görögök jöttek legutoljára Isten elibe.

– Mért jöttök ti görögök?

– Azért jöttünk el hozzád Isten, hogy adj nekünk ajándékot; de ez valamennyi közt legnagyobb legyen.

– Hát milyen ajándékot akartok?

– Agalukot keresünk, azt adj nekünk.

A földi javak felosztása. Mikor Isten a nemzetségeket mind megteremtette... I.

Írta: Strausz Adolf

2020. december 07. hétfő, 00:00 - Módosítás: 2020. október 14. szerda, 11:31

– Hej, görög atyafiak, nagyon késő jöttetek, szétszítottam már minden baksist. A ti számotokra nem maradt meg semmi. Az agaluk a töröké, a munka a bulgáré, a csap a zsidóé, a ceremónia a francziáé, a szegénység az egyiptomié, nektek nem maradt semmi.

– Ki rendezte ezt a cselszövényt, hogy mi a dolgot nem tudtuk meg előbb?

– Ej, ej, ne heveskedjete, nektek is adok valamit, mond az úr, titeket sem bocsátalak el üresen. Legyen a cselszövé, hát a ti jutaléktok.

Felhasznált irodalom: Nagy Ilona: Eredetmagyarázó monda. In: Vargyas Lajos (szerk.): Magyar Néprajz V. Népköltészet. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1988. 102-132.

Forrás: Buda és vidéke, 1895. 4. évfolyam, Rendkívüli szám. 4-5.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/FSZEK_HelyiLapok_BudaEsVideke_1895/?query=n%C3%A9pmonda&pg=141&layout=s